

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 7-8/2025

z dnia 30 września 2025 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	5
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	9
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	16
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH	20
PYTANIE PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ.....	21

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 22/25

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy już samo pominięcie, w umowie deweloperskiej w postanowieniu o zastrzeżeniu na rzecz konsumenta od dewelopera kary umownej za każdy dzień zwłoki z tytułu naruszenia terminu zawarcia umowy przeniesienia prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego, uprawnienia do żądania odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary umownej, stanowi niedozwolone postanowienie umowne, które istotnie ogranicza względem konsumenta odpowiedzialność przedsiębiorcy za nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 385³ pkt 2 k.c.)?”

III CZP 23/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy po zmianie orzeczenia regulującego kontakty z dzieckiem możliwe jest nakazanie zapłaty za niewykonanie przez osobę sprawującą pieczę nad dzieckiem obowiązków wynikających z nieobowiązującego już orzeczenia regulującego kontakty z dzieckiem odnośnie kontaktów jakie miały być zrealizowane w okresie kiedy dane orzeczenie obowiązywało?”

III CZP 24/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy wspólnikom wykreślonej z Krajowego Rejestru Sądowego spółki jawnej przysługuje przeciwko Skarbowi Państwa roszczenie o wynagrodzenie za budynki istniejące w dniu zwrotu użytkowanego gruntu, o którym mowa w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1145) w zw. z art. 25e ust 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 979) w sytuacji, gdy prawo użytkowania wieczystego zabudowanej nieruchomości zostało rozwiązane jeszcze przed wykreśleniem tej spółki z rejestru czy też roszczenie to z uwagi na treść art. 25e ust 1 ww. ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wygasa na skutek konfuzji? Jeżeli zaś roszczenie to nie wygasa, jaka jest podstawa prawna takiej konkluzji, w szczególności, czy podstawę tę może stanowić zastosowany w drodze analogii art. 25e ust 10 powołanej powyżej ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym?,

2. Czy Skarbowi Państwa przysługuje przeciwko wspólnikom wykreślonej z Krajowego Rejestru Sądowego spółki jawnej roszczenie o zapłatę zaległych opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości czy też mając na uwadze treść art. 25e ust 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 979) roszczenie to wygasa?”

III CZP 25/25

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy odszkodowanie za szkodę będącą skutkiem nienależytego wykonania umowy o roboty budowlane, może być ustalone w świetle art. 471 k.c. w zw. z art. 363 k.c. i z art. 361 § 2 k.c. jako równowartość nieponiesionych przez wierzyciela kosztów czynności celowych dla usunięcia wad świadczenia wykonawcy, lecz niewykonanych w dacie zamknięcia rozprawy?”

III CZP 26/25

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Wołominie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy postanowienie o dokonaniu rozgraniczenia nieruchomości, w którym oznaczono jedynie granicę, bez orzeczenia co do wydania przedmiotu rozgraniczenia, stanowi tytuł egzekucyjny, o którym mowa w art. 777 § 1 k.p.c.?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 11/25 – z dnia 3 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

Wynagrodzenie adwokata za prowadzenie sprawy obejmuje
reprezentowanie strony w postępowaniu zabezpieczającym.

III CZP 4/25 – z dnia 10 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów Sądu
Apelacyjnego w Krakowie:

„Czy rozpoznanie sprawy przez sąd I instancji na posiedzeniu
niejawnym z naruszeniem art. 148¹ § 3 k.p.c. przesądza
o pozbawieniu strony możliwości obrony praw w rozumieniu
art. 379 pkt 5 k.p.c. bez potrzeby dalszego badania czy uchybienie
to miało rzeczywisty wpływ na możliwość działania strony
oraz badania czy pomimo takiego naruszenia prawa procesowego
strona mogła podejmować czynności w celu obrony swoich praw?”

postanowiono przekazać zagadnienie prawne
do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

III CZP 10/25 – z dnia 11 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach

Podstawą wpisu w księdze wieczystej nie może być odpis
dokumentu poświadczonego za zgodność z oryginałem
przez notariusza.

III CZP 8/25 – z dnia 17 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

Jeżeli wniosek o udzielenie zabezpieczenia został rozstrzygnięty w postępowaniu rozpoznawczym, do kosztów procesu, których zwrotu można żądać od strony przeciwnej, nie zalicza się odrębnego wynagrodzenia adwokata za występowanie w postępowaniu o udzielenie zabezpieczenia.

III CZP 5/25 – z dnia 25 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

1. W postępowaniu grupowym sąd wydaje postanowienie co do składu grupy w składzie trzech sędziów zawodowych (art. 17 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym);

2. Odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III CZP 17/25 – z dnia 24 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Opolu:

„1. Czy na postanowienie Sądu o zabezpieczeniu powództwa syndyka masy upadłości o nakazanie przekazania składników majątkowych do masy upadłości upadłego poprzez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania rzeczy, wydane na podstawie art. 134 ust. 1b ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe przysługuje zażalenie?

2. W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na ww. pytanie czy Sądem właściwym do rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie ww. zabezpieczenia będzie Sąd drugiej instancji czy też inny skład Sądu upadłościowego?”

postanowiono przekazać zagadnienie prawne

do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

III CZP 16/25 – z dnia 30 lipca 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia
w Łodzi

1. Na postanowienie sądu co do skargi na oddalenie przez komornika sądowego wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego przysługuje zażalenie (art. 828 k.p.c.);

2. Obowiązek zwrotu przez zobowiązanego do alimentów równowartości świadczeń wypłaconych uprawnionemu do alimentów z funduszu alimentacyjnego wraz z dodatkowymi opłatami, egzekwowany przez likwidatora funduszu alimentacyjnego na podstawie art. 64 ust. 2 w zw. z art. 67 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 323), nie podlega przedawnieniu;

3. Postępowanie egzekucyjne prowadzone w celu wykonania obowiązku zwrotu przez zobowiązanego do alimentów równowartości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego uprawnionemu do alimentów wraz z dodatkowymi opłatami może być umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. za zgodą likwidatora funduszu.

III CZP 2/25 – z dnia 7 sierpnia 2025 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach

1. Forma z podpisem notarialnie poświadczonym, o której mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, jest zastrzeżona dla dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w księdze wieczystej, a nie dla czynności prawnej objętej treścią tego dokumentu.

2. Przewidziane w art. 88 zdanie drugie ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie uznanie przed notariuszem złożonego podpisu za własnoręczny może zostać dokonane także wówczas, gdy dana osoba nie pełni już funkcji, w związku z którą złożyła podpis.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

II CSKP 1683/22 – wyrok z dnia 22 listopada 2024 r.

Bezprawne naruszenie dobra osobistego publikacją prasową relacjonującą inną wypowiedź prasową zachodzi, gdy publikacja bezkrytycznie powiela cudzą wypowiedź, której treść jest oczywiście nieprawdziwa albo nierzetelna. W braku takich nieprawidłowości, neutralne pod względem formy i treści zrelacjonowanie innej wypowiedzi prasowej w zasadzie wyłącza obowiązek samodzielnego weryfikowania przez autora relacji prasowej prawdziwości czy rzetelności zarzutów zawartych w cudzej wypowiedzi prasowej.

II CSKP 2229/22 – wyrok z dnia 6 grudnia 2024 r.

1. Kupujący po odmowie zawarcia umowy sprzedaży udziałów mógł zażądać zawarcia umowy przyrzeczonej (art. 390 § 2 k.c.) albo zapłaty odszkodowania na podstawie art. 390 § 1 k.c. Skuteczne żądanie pełnego odszkodowania, na podstawie art. 471 k.c., byłoby możliwe w razie niemożności dojścia do skutku umowy przyrzeczonej, (np. w razie obciążającej drugą stronę niemożności zawarcia umowy przyrzeczonej, skutecznego odstąpienia od umowy przedwstępnej z przyczyn obciążających drugą stronę) albo wykazania przesłanek z art. 477 § 2 k.c., uzasadniających rezygnację z dochodzenia zawarcia umowy.

2. W toku procesu o zawarcie umowy przyrzeczonej powód może zmienić żądanie pozwu i w miejsce pierwotnie zgłoszonego żądania dochodzić zapłaty odszkodowania na podstawie

art. 471 k.c., z powołaniem się na niemożliwość zawarcia umowy przyrzeczonej albo na art. 477 § 2 k.c.

II CSKP 2183/22 – wyrok z dnia 19 grudnia 2024 r.

1. Przewidziane w art. 484 § 2 k.c. żądanie zmniejszenia kary umownej powinno być wyraźnie sformułowane. Nie ma jednak podstaw do uznania, że żądając miarkowania kary umownej, dłużnik obowiązany jest do wskazania, na którą z przesłanek przewidzianych w art. 484 § 2 k.c. się powołuje. W tym zakresie wystarczające jest wskazanie okoliczności uzasadniających takie żądanie, a do sądu należy ich zakwalifikowanie do określonej normy prawa.

2. Wniosek o zmniejszenie kary umownej złożony przed sądem pierwszej instancji winien być rozpoznany przez ten sąd, ale również, w przypadku jego nierozpoznania – jako zarzut dotyczący prawa materialnego – przez sąd drugiej instancji, niezależnie od tego, czy strona, która wniosek taki złożyła, wnosząc apelację, podniosła w niej zarzut dotyczący jego nieuwzględnienia, czy też przywołała jedynie zarzuty dotyczące braku podstaw do naliczenia kary umownej.

II CSKP 2064/22 – postanowienie z dnia 22 stycznia 2025 r.

O tym, czy pismo jest zaświadczeniem w rozumieniu art. 26 ust. 2 u.k.w.h., nie decyduje opatrzenie go wyraźną wzmianką w tym zakresie, lecz analiza jego treści pod kątem wymagań wskazanych w tym przepisie (informacja o położeniu i powierzchni lokalu), pochodzenia od spółdzielni (dochowanie wymagań określonych w art. 54 § 1 i 2 Prawa spółdzielczego jest w tym zakresie wystarczające) oraz stanowczości i precyzji.

II CSKP 440/23 – postanowienie z dnia 24 stycznia 2025 r.

1. Klauzula arbitrażowa ma charakter autonomiczny (niezależny) wobec umowy głównej. Zasada samodzielności klauzuli arbitrażowej znajduje potwierdzenie w 1180 § 1 zd. 2 k.p.c. Skuteczność zawarcia umowy o arbitraż podlega więc odrębnej ocenie, niezależnej od oceny umowy podstawowej.

2. Niezależność klauzuli arbitrażowej obejmuje także kwestię ustalenia prawa właściwego. Ustalenie to dokonywane jest niezależnie i odrębnie od ustalenia prawa właściwego dla umowy głównej.

3. Nie jest dopuszczalne rozstrzygnięcie wniosku restytucyjnego w postępowaniu o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego wydanego za granicą.

II CSKP 1940/22 – wyrok z dnia 27 lutego 2025 r.

Przewidziany w art. 442¹ § 2 k.c. dwudziestoletni termin przedawnienia dotyczy nie tylko sprawcy szkody, ale także podmiotu, który odpowiada za niego, jako za cudzy czyn.

II CSKP 2372/22 – wyrok z dnia 27 marca 2025 r.

1. Przepisy zawarte w § 93 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym mają charakter techniczny; normują sposób odwzorowania stanu prawnego nieruchomości w księdze wieczystej, lecz nie kształtują samodzielnie tego stanu.

2. Zastosowanie § 93 ust. 2 ww. rozporządzenia następuje wyłącznie na etapie ujawnienia (przeniesienia) prawa. Sam ten przepis nie stanowi podstawy do wykreślenia dokonanego

prawomocnie wpisu – nawet jeżeli wykazane zostanie, że w pierwotnym postępowaniu nie było w istocie podstaw do jego zastosowania.

3. Wpis w księdze wieczystej dokonywany jest wyłącznie w razie istnienia ku temu podstaw, ocenianych zgodnie z art. 626⁸ § 2 k.p.c., a zarazem nieistnienia przeszkód do dokonania wpisu, przy czym istnienie przeszkody nie musi wynikać wyłącznie ze środków dowodowych wymienionych w przywołanym przepisie.

II CSKP 329/23 – wyrok z dnia 27 marca 2025 r.

1. Norma wynikająca z art. 36 § 3 zd. 1 k.r.o. nie wyłącza obowiązku uzyskania zgody małżonka na dokonanie czynności wymienionych w art. 37 § 1 k.r.o.

2. Zawarcie umowy o podział rzeczy do używania (*quoad usum*) wymaga zgody wszystkich współwłaścicieli.

II CSKP 1667/22 – wyrok z dnia 28 marca 2025 r.

1. Pozwanym jest ten, kogo powód wskaże w tym charakterze w pozwie, nie zaś ten, komu pozew doręczono, względnie ten, kogo powód powinien pozwać, chcąc osiągnąć korzystny wyrok.

2. Jeżeli wykładnia pozwu prowadzi do wniosku, że wskazanie w charakterze pozwanego podmiotu, który nie ma zdolności sądowej, stanowi jedynie omyłkowe oznaczenie strony (*falsa demonstratio*), nie zachodzi podstawa odrzucenia pozwu (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.).

3. Nieważność postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c. nie zachodzi, jeżeli po stronie pozwanej uczestniczył w postępowaniu podmiot, któremu przysługuje zdolność sądowa, chociażby w pozwie powód omyłkowo oznaczył jako pozwanego

jednostkę nieposiadającą zdolności sądowej.

II CSKP 2113/22 – postanowienie z dnia 3 kwietnia 2025 r.

Artykuł 216 ust. 2 pr. wodn., wyłączający z obrotu cywilnoprawnego grunty zajęte przez wody płynące, nie ustanawia zakazu zbywania nieruchomości spoza zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, lecz czyni czynności prawne bezskuteczne w zakresie objętym zasobem.

II CSKP 1396/22 – wyrok z dnia 16 kwietnia 2025 r.

Wyrok uwzględniający powództwo przeciwegzekucyjne wytoczone przez jednego ze współdłużników solidarnych przeciwko wspólnemu wierzycielowi może stanowić wyrok, o którym mowa w art. 375 § 2 *in principio* k.c., jeżeli uwzględnia zarzuty, które są im wszystkim wspólne. Wydanie takiego wyroku może być zdarzeniem, wskutek którego zobowiązanie wygasło (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.), co pozwala innemu współdłużnikowi skutecznie wytoczyć własne powództwo przeciwegzekucyjne.

II CSKP 2268/22 – postanowienie z dnia 16 kwietnia 2025 r.

W sprawie o rozgraniczenie na etapie badania, czy możliwe jest stwierdzenie stanu prawnego granic nieruchomości (art. 153 zd. 1 *in principio* k.c.), należy brać pod uwagę skutki zasiedzenia spornego pasa gruntu lub jego części. Na przeszkodzie do uwzględnienia skutków zasiedzenia nie stoi niemożność ustalenia pierwotnych granic gruntu, którego dotyczy postępowanie o rozgraniczenie.

I CSK 4059/24 – postanowienie z dnia 28 maja 2025 r.

Zmiana zakresu nałożonych na pełnomocnika z urzędu obowiązków, wynikających z nowego brzmienia art. 118 § 2 k.p.c., a obejmujących stosownie do art. 91 pkt 1 k.p.c. również umocowanie do wniesienia skargi kasacyjnej, dotyczy tylko pełnomocników ustanowionych z urzędu po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, czyli po 1 lipca 2023 r.

I CSK 4519/23 – postanowienie z dnia 30 maja 2025 r.

Interwenient uboczny może skutecznie wnieść środek zaskarżenia tylko wtedy, gdy ma interes prawny w zaskarżeniu orzeczenia (*gravamen*).

Sam status interewnienta ubocznego nie jest równoznaczny z posiadaniem interesu w zaskarżeniu orzeczenia.

II CSKP 1147/23 – wyrok z dnia 5 czerwca 2025 r.

1. Umowa kredytu nie jest umowa wzajemną.
2. Świadczenie spełniane na rzecz banku nie jest składką ubezpieczeniową.

II CSKP 139/24 – wyrok z dnia 5 czerwca 2025 r.

1. Jeżeli jedna ze stron obowiązana jest spełnić świadczenie wzajemne wcześniej, istnienie wątpliwości co do spełnienia świadczenia przez drugą stronę ze względu na jej stan majątkowy należy oceniać, biorąc pod uwagę informacje dostępne dla strony zobowiązanej do świadczenia wcześniejszego (art. 490 § 1 k.c.).

2. Uprawnienie do powstrzymania się ze spełnieniem świadczenia wynikające z art. 490 § 1 k.c. i uprawnienie do żądania gwarancji zapłaty na podstawie art. 649³ § 1 k.c. mogą być

stosowane niezależnie od siebie.

PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 2/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy znamiona czynu zabronionego z art. 305 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej obejmują także sam import (przywóz) towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym (w tym podrobionym znakiem towarowym Unii Europejskiej, zarejestrowanym znakiem towarowym lub znakiem towarowym Unii Europejskiej, którego oskarżony nie ma prawa używać) na wspólnotowy obszar celny, gdy sprawca nie dokonuje już dalszego zbycia towaru bądź nie udostępnia go innym osobom?”

I KZP 3/25

Wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy sąd orzekający w przedmiocie wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie od 1 października 2023 r. powinien odmówić zastosowania art. 78 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022, poz. 2600) niezależnie od daty popełnienia przez skazanego czynu będącego podstawą skazania na karę dożywotniego pozbawienia wolności – z uwagi na sprzeczność tego przepisu z art. 40

Konstytucji RP, z art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie z dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) oraz z art. 4 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14.12.2007 r., s. 1)?

2. Czy sąd orzekający w przedmiocie wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie od 1 października 2023 r. powinien odmówić zastosowania tylko art. 23 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022, poz. 2600) w zakresie, w jakim przepis ten nakazuje stosowanie art. 78 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 26 ww. ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. do osób, które popełniły czyn przed 1 października 2023 r. i zostały skazane na karę dożywotniego pozbawienia wolności, z uwagi na sprzeczność tego przepisu z art. 2 Konstytucji RP i wynikającą z niego zasadą *lex severior retro non agit* oraz z art. 7 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) i z art. 15 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), co wyłączy zastosowanie art. 78 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 26 ww. ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. tylko do sprawców czynów popełnionych przed 1 października 2023 r.?

3. Czy osoba skazana na karę dożywotniego pozbawienia wolności przed 1 października 2023 r. może ubiegać się

o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania reszty tej kary dopiero po odbyciu 30 lat kary pozbawienia wolności, w związku ze zmianą art. 78 § 3 k.k. przez art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022, poz. 2600) i zastosowaniem art. 23 tej ustawy, czy też już po odbyciu 25 lat kary pozbawienia wolności w związku z brzmieniem art. 78 § 3 k.k. sprzed 1 października 2023 r. i zastosowaniem zasady *lex severior retro non agit* wynikającej z art. 4 § 1 k.k. i art. 2 Konstytucji RP?

4. W przypadku przyjęcia, że art. 23 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022, poz. 2600) w zakresie, w jakim nakazuje stosowanie art. 78 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 26 ww. ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. do osób, które popełniły czyn przed 1 października 2023 r. i zostały skazane na karę dożywotniego pozbawienia wolności, jest sprzeczny z art. 2 Konstytucji RP i wynikającą z niego zasadą *lex severior retro non agit* lub w przypadku przyjęcia, że art. 78 § 3 k.k. w brzmieniu nadanym mu przez art. 1 pkt 26 ww. ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. jest sprzeczny z art. 40 Konstytucji RP, z art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) oraz z art. 4 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14.12.2007 r., s. 1) – jaki jest w obecnym stanie prawnym termin do ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbywania reszty kary dożywotniego pozbawienia wolności dla sprawców czynów popełnionych przed 1 października 2023 r.

i od tego dnia, którzy zostali skazani na karę dożywotniego pozbawienia wolności?”

I KZP 4/25

Wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy w stanie prawnym ukształtowanym przez ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1860) w postępowaniu w przedmiocie odszkodowania lub zadośćuczynienia, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 442), Skarb Państwa jest jego stroną?

w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi na pytanie w pkt 1

2. Czy Skarb Państwa jako strona jest reprezentowany w postępowaniu, o którym mowa w pkt 1 niniejszego wniosku, a jeśli tak, czy reprezentację tę wykonuje prokurator, czy powinna być ona określona na ogólnych zasadach właściwych dla postępowania cywilnego (art. 67 § 2 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 442))?”

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH

I NZP 4/25

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy określony w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 2023, poz. 1725), sposób stwierdzenia przewlekłości – jako polegający na ustaleniu, czy «postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych» – wymaga, by sąd uwzględnił z mocy prawa łączny dotychczasowy czas postępowania objętego skargą, od chwili jego wszczęcia do chwili jej rozpoznania (względnie zakończenia postępowania, jeżeli nastąpiło wcześniej), niezależnie od tego, na jakim etapie postępowania skarga została wniesiona?”

**PYTANIE PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZAWODOWEJ**

II ZZP 1/25

Pytanie prawne Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy adwokacki sąd dyscyplinarny jest związany wyrokiem skazującym za przestępstwo lub przestępstwa skarbowe, w tym także w sytuacji, w której w toku przewodu sądowego przeprowadzono dowody, ocenione później jako wiarygodne, wskazujące na niesłuszność skazania wynikającego z wyroku sądu powszechnego?”